SİYER

AİHL 10.SINIF

RİSALETİN MEDİNE DÖNEMİ

Hudeybiye Antlaşması

❑ Neler Öğreneceğiz?

- Hudeybiye Antlaşması

“Olur ki bir şey hoşunuza gitmezken, sizin için o hayırlı olur ve bir şeyi istediğiniz hâlde, o hakkınızda şer olur. Allah bilir, siz bilemezsiniz!”

(Bakara suresi, 216. ayet.)

Hudeybiye Antlaşması’nın sonuçlarını da dikkate alarak yukarıdaki ayetle ilgili düşünceleriniz neler olurdu?

- Medine'de geçen altı yıl içerisinde müşriklerle yapılan mücadelelerden başarı ile çıkılmış ve Medine'nin iç güvenliği sağlanmıştı.
- Allah Resulü (s.a.v.) Müslümanların lehine gerçekleşen bu ortamdan istifade etmek için haram aylardan olan Zilkâde ayında Mekke'yi ziyaret etmeye niyet etti.

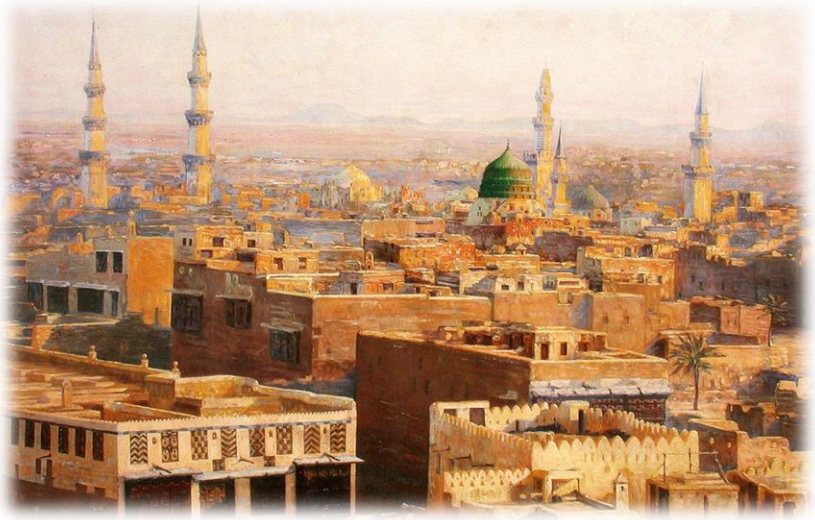

- Kâbe'yi ziyaret maksadıyla yola çıktıklarının bir göstergesi olarak silahsız bir şekilde Mekke'ye doğru yola çıktılar.

Hz. Ömer ve ensarın ileri gelenlerinden Sa'd b. Ubade'nin kendileriyle savaş hâlinde oldukları bir topluluğa karşı herhangi bir askerî teçhizat almadan gitmelerinin doğru olmadığını söyleyerek endişelerini belirtmeleri üzerine "*Ben umreye niyetlenmişken yanımda silah taşımak istemem!*" buyuran Allah Resulü (s.a.v.) niyetinin savaş değil barış olduğunu vurgulamıştı.

- Ebvâ'ya varan Allah Resulü (s.a.v.), burada annesi Âmine'nin kabrini ziyaret etti. Daha sonra Mekke'ye 12 km uzaklıktaki Hudeybiye'de konakladı.

Âmine'nin Ebvâ köyü yakınlarında bulunan kabri
Râbiğ / Suudi Arabistan

- Savaş hâlinde oldukları düşmanlarına bile haram aylarda Kâbe'yi tavaf etme izni veren müşrikler, Müslümanları şehre sokmama kararı aldılar.
- Müslümanlarla Mekkeliler arasındaki sorunu çözmek için elçiler gidip gelmeye başladı.
- Peygamberimiz tıkanan görüşmeleri çözmesi için nüfuzlu bir kabileye mensup olan Hz. Osman'ı (r.a.) gönderdi. Ancak Kureyş'in ileri gelenleri onu hapsettiler.

- Peygamber Efendimiz Hz. Osman'ın dönmesi gecikince müşrikler tarafından öldürülmüş olacağından endişelendi.

- Müşriklerle savaşmadan oradan ayrılmayacaklarına dair ashâbından biat aldı. Bu ahitleşmeye, altında yapılan ağaca nispetle ***Rıdvan Biatı*** adı verildi.

Hz. Osman

İlk Müslümanlardandır. Hulefâ-yi Râşidîn'in üçüncüsüdür.

“Andolsun ki o ağacın altında sana biat ederlerken Allah, o müminlerden razı olmuştur. Kalplerinde olanı bilmiş, onlara güven duygusu vermiş ve onları pek yakın bir fetihle ödüllendirmiştir.”

(Fetih suresi, 18-19. ayetler)

- Kureyş müşrikleri bu biattan haberdar olup Müslümanların kararlılığını görünce Hz. Osman'ı serbest bıraktılar.
- Süheyl b. Amr başkanlığında bir heyet göndererek anlaşma teklifinde bulundular.
- Allah Resulü'nün (s.a.v.), Kureyşlilerin sulh tekliflerini kabul etmesi üzerine müzakereler neticesinde Hudeybiye Antlaşması yapıldı.

HUDEYBİYE ANTLAŞMASI

(Zilhicce 6 / Mart-Nisan 628)

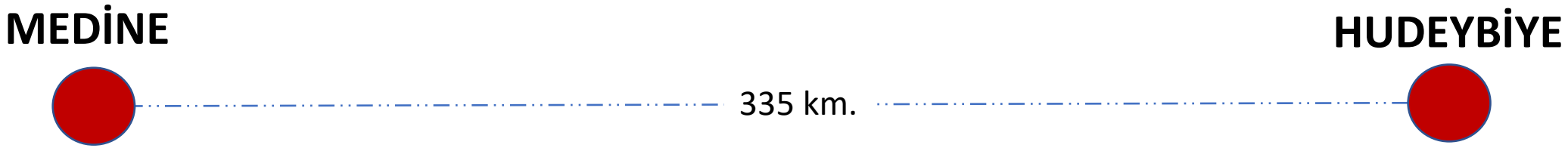

Antlaşmanın Sebebi

- Hendek Gazvesi'nden bir yıl sonra Hz. Peygamber sayıları 1500'ü bulan ashabıyla birlikte umre yapmak için Mekke'ye doğru yola çıktı. Müslümanlar Hudeybiye mevkiinde konakladılar. Ancak müşrikler Müslümanların Mekke'ye girmesine izin vermediler. Görüşmeler sonrasında taraflar arasında bir antlaşma yapılmasına karar verildi.

Antlaşmanın Önemli Şartları

- Müslümanlar bu yıl Kâbe'yi ziyaret etmeden geri dönecek, ancak bir yıl sonra ziyaret edecek ve Mekke'de üç gün kalacaklardır. Bu esnada yanlarında sadece yolcu kılıcı bulunduracaklar, müşrikler ise o sırada şehri boşaltacaklardır.
- Medinelilerden biri Mekke'ye iltica ederse Müslümanlara iade edilmeyecek, fakat Mekkelilerden biri Medine'ye iltica ederse geri verilecektir.
- Müslümanlarla Mekkeliler arasında on yıl savaş yapılmayacak, Arap kabileleri istedikleri tarafla ittifak yapabileceklerdir.

Hudeybiye Antlaşması imzalandığı esnada Süheyl b. Amr'ın Müslüman olan oğlu Ebu Cendel, hapsedildiği yerden kaçarak ayakları zincirle bağlı bir hâlde antlaşmanın yapıldığı yere geldi. Antlaşma gereği Peygamberimiz (s.a.v.) Ebu Cendel'i babasına iade etmek zorunda kaldı. Ebu Cendel'in: "Ya Resulallah! Ey Müslümanlar! Bana eziyet etsinler diye mi teslim ediyorsunuz?" şeklindeki feryatları Allah Resulü (s.a.v.) ve Müslümanları üzdü. Hz. Peygamber Ebu Cendel'e: *"Sabret! Şüphesiz Allah çıkar bir yol halk edecektir! Biz vermiş olduğumuz söze vefasızlık edemeyiz!"* buyurarak teselli etti.

(İbn Hişâm, es-Sîre, C. 3, s. 332-333; Vâkıdî, Meğâzî, C 2, s. 608-609.)

Hudeybiye Antlaşmasının Önemli Sonuçları

1

Hudeybiye Antlaşması ile müşrikler İslam devletini resmen tanımış oluyorlardı. Bu durum Müslümanlar için büyük bir siyasi zaferdi. Ayrıca bu antlaşma sonraki fetihler için bir başlangıç olmuştur.

2

Barış ortamı sayesinde Halid b. Velid ve Amr b. Âs gibi müşriklerin ileri gelenleri başta olmak üzere pek çok kişi İslam'a girmiştir.

3

Hudeybiye Antlaşması'ndan Mekke'nin fethine kadar geçen iki sene zarfında Müslüman olanların sayısı, Hz. Muhammed'in (s.a.v.) peygamber olarak gönderilişinden bu antlaşmanın yapıldığı zamana kadar geçen yaklaşık yirmi sene içinde Müslüman olanlardan çok daha fazla olmuştur.

4

Hudeybiye'den dönen sahabilerin sayısı bin dört yüz iken iki sene sonra Mekke'nin fethinde bu sayı on bini bulmuştu.

- Müslümanlar antlaşmadan bir yıl sonra eda edemedikleri umreyi kaza ettiler. Hudeybiye'de bulunmayanların da katılmasıyla Kâbe'yi ziyarete gidenlerin sayısı iki bini geçti. Hicretten sonra Müslümanların bu ilk Kâbe ziyaretine ***Umretü'l-kaza*** denildi.

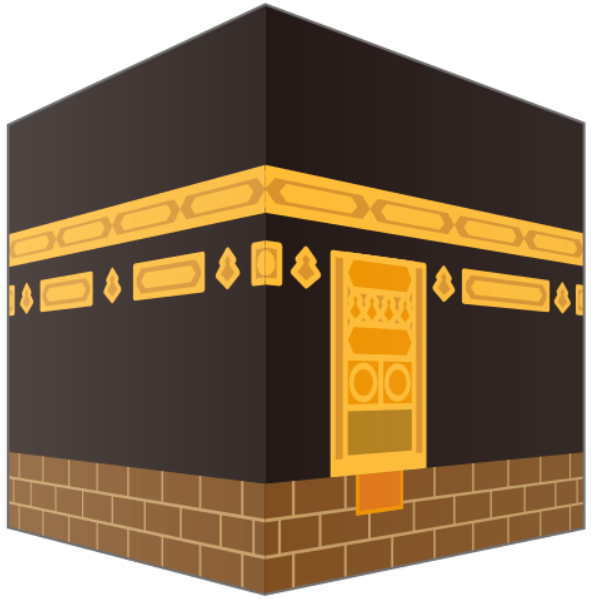

❑ Neler Öğrendik?

- Hudeybiye Antlaşması